Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	10 juni 2025
Portefeuille(s)	Groen
Portefeuillehouder(s):	Melanie van der Horst
Behandeld door	Ruimte & Duurzaamheid, bestuurszaken.rd@amsterdam.nl
Onderwerp	Bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel ‘Een Stem voor Groen: Plan voor Structuur, Groenraad en Garanties’ van het lid Van Pijpen

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 28 januari 2025 heeft raadslid Van Pijpen (Groenlinks) een initiatiefvoorstel ingediend getiteld ‘Een Stem voor Groen: Plan voor Structuur, Groenraad en Garanties’. Met dit voorstel wordt het college gevraagd om:

1.a. De voorbereidingen te treffen die nodig zijn om een Groenraad in het leven te roepen. Waarbij de Groenraad de gemeente en andere partijen gevraagd en ongevraagd advies kan geven over:

- Het groenbeleid in de stad.
- Specifieke projecten en specifieke stukken groen, mits het advies niet in de bevoegdheden van de TAC treedt.
- De leden van de Groenraad door de gemeenteraad worden aangesteld, op voordracht van het college, waarbij leden worden geselecteerd op basis van verschillende expertises zoals kennis en ervaring op het gebied van landschap, natuur en ecologie, bomen, groen en gezondheid, vergroening van wijken, natuurhistorische kennis;

1.b. Naast het instellen van een onafhankelijke Groenraad met formele adviesbevoegdheid (minimaal) één maal per jaar een bijeenkomst te organiseren met alle Amsterdamse groenorganisaties, College en Raad met als doel het uitwisselen van ervaringen en ideeën;

2.a. Een normenkader te ontwikkelen voor groen in de bestaande stad en hiervoor de “Handreiking Groen in en om de stad, systematiek en richtlijnen voor de borging van Groen in en om de stad” zoals gepubliceerd door de Rijksoverheid te benutten;

2.b. Hierbij als basis de Groenvisie, de Agenda Klimaatadaptatie en het Uitvoeringsplan Groen te hanteren en de Groenmonitor als meetinstrument te benutten;

2.c. Te starten met de uitwerking van het normenkader voor gebieden waar sprake is van gebiedsontwikkeling en verdichting binnen de bestaande stad;

2.d. Te onderzoeken of de taken en bevoegdheden van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit kunnen worden uitgebreid met het toetsen van plannen op het behalen van de referentienorm voor Groen, of op welke andere wijze dit in de organisatie kan worden belegd;

2.e. De uitwerking van het normenkader voor besluitvorming aan de Raad voor te leggen en al het beleid in een “Amsterdams Groen Totaalstructuurplan” te bundelen;

3.a. Onderzoek op welke wijze verzekerd kan worden dat groene compensatie ook daadwerkelijk wordt aangelegd in de gevallen dat dit is opgelegd in de Hoofdgroenstructuur. Zodanig dat burgers zowel aan het begin als bij afronding verzekerd zijn dat de Hoofdgroenstructuur daadwerkelijk is versterkt en/of vergroot, zoals het vigerend beleid voorschrijft. Te denken valt aan geoormerkte financiën in de Investeringsnota, communicatie-updates en controle.

3.b. Onderzoek of een termijn kan worden opgenomen waarbinnen het groen moet zijn aangelegd van bijvoorbeeld maximaal 6 jaar na start bouw of van 1 jaar na oplevering van het gebouwde. En waar mogelijk juist voorafgaand aan de bouw zodat bomen en groen een voorsprong hebben om te groeien.

Het college waardeert het werk dat de indiener heeft verzet om dit uitgebreide voorstel te schrijven en uw betrokkenheid tot dit onderwerp. Per onderdeel van het voorstel treft u hier onder een reactie van het college aan.

Ad. 1.a: Het voorbereiden van een Groenraad
Het college neemt met interesse kennis van het idee van het voorbereiden van een groenraad die als onafhankelijk orgaan het gemeentebestuur ongevraagd en gevraagd kan adviseren. Op dit moment betrekken we al verschillende expertises bij het opstellen van het groenbeleid. We kunnen onderzoeken of dat in de vorm van een groenraad kan worden georganiseerd. Een adviesorgaan zoals voorgesteld dat groen een stem geeft en adviseert over de gehele breedte van het groenbeleid ontbreekt nu in Amsterdam.

Een Groenraad vergt zoals de Kunstraad en Sportraad wel flinke ondersteuning. Dit betreft het opzetten van de raad, het bekostigen van onkosten van de experts en het structureel administratief ondersteunen van de raad. Hiervoor is substantiële ambtelijke capaciteit nodig en een vergoeding van externe leden. Inschatting is dat de kosten hiervoor in het eerste jaar €250.000 à €350.000 bedragen en vervolgens structureel €200.000 à €300.000 per jaar.

Het college kan de gevraagde voorbereidingen voor een Groenraad treffen, maar wil erop wijzen dat voor het opzetten van zo'n Raad de middelen ontbreken. Gezien het bovenstaande laat het college de beslissing aan de raad om het voorstel van raadslid Van Pijpen op dit punt over te nemen.

Ad. 1.b: Het organiseren van een bijeenkomst met Amsterdamse groenorganisaties
Het college waardeert de Amsterdamse groenorganisaties. Zij hebben veel kennis die van belang is voor de uitvoering van het groenbeleid. Een jaarlijkse bijeenkomst met College en Raad met als doel het uitwisselen van ervaringen en ideeën is een mogelijkheid voor uitwisseling met deze

organisaties. Het organiseren van zo'n bijeenkomst brengt structurele kosten met zich mee die jaarlijks op ongeveer €50.000,- uitkomen. Omdat deze kosten niet begroot zijn op dit moment moeten we voor de organisatie een licht voorbehoud maken. Wel is er incidenteel budget voor 2026 beschikbaar.

Het college staat positief tegenover een bijeenkomst met de groenorganisaties onder voorbehoud van voldoende financiering. Gezien het bovenstaande adviseert het college de raad het voorstel van raadslid Van Pijpen op dit punt over te nemen met inachtneming van het aandachtspunt voor financiering.

Ad. 2.a. en 2.b: Het ontwikkelen van een normenkader voor de bestaande stad met gebruik van specifieke input en koppeling van de Monitor Groen als meetinstrument.
Het college onderschrijft de waarde van een normenkader voor de bestaande stad. In de door de raad vastgestelde Groenvisie 2020-2050 is al aangestuurd op een stedelijke groennorm voor zowel bestaande als nieuwe buurten. Bij het opstellen van een normenkader voor de bestaande stad is het van belang dat de Omgevingsvisie 2050, de Groenvisie 2020-2050, de Agenda Klimaatadaptatie en Uitvoeringsplan Groen worden gehanteerd. Ook de verplichting horende bij de Europese Natuurherstelverordening moet daarbij worden betrokken. De Monitor Groen is inderdaad het meetinstrument om de ontwikkeling van het groen te volgen.

De "Handreiking Groen in en om de stad, systematiek en richtlijnen voor de borging van Groen in en om de stad" stelt een borgingssystematiek voor groen voor, voor zowel de bestaande stad als nieuwe gebiedsontwikkeling. Amsterdam heeft input geleverd voor het opstellen van die handreiking. De uiteindelijk opgeleverde handreiking is bedoeld als inspiratie voor alle gemeenten in Nederland. Voor Amsterdam is nog niet uitgewerkt of de richtlijnen die in de handreiking worden voorgesteld werkbaar zijn. We kunnen dit onderzoeken voor de bestaande stad.

In de raadscommissie MOW op 13 februari 2025 heeft de wethouder groen toegezegd in deze collegeperiode een strategie voor rigoureus vergroenen op te stellen. Het onderzoeken van de richtlijnen uit de handreiking en de mogelijkheid om deze voor de bestaande stad uit te werken in een normenkader wordt daarbij betrokken.

Gezien het bovenstaande adviseert het college de raad het voorstel van raadslid Van Pijpen op deze punten over te nemen.

Ad 2.c. en 2.e: Het starten met uitwerken van een normenkader voor gebiedsontwikkeling en verdichting. Het resultaat van het gehele normenkader aan de Raad voor te leggen en te bundelen in een Amsterdams Groen Totaalstructuurplan.
Voor groen in gebiedsontwikkeling zijn in 2018 in Amsterdam maatschappelijke referentienormen vastgesteld. In het huidige coalitieakkoord staat dat we de groennormen (en sportnormen) actualiseren. Aanvankelijk was daar een taakstelling voor bezuiniging aan verbonden, maar na aanpassing van de bestuurlijke opdracht betreft het vooral een inhoudelijke actualisatie. In afwachting van de adviezen van het Burgerberaad Groene Stad stelt het college voor nu geen nieuw normenkader voor gebiedsontwikkeling en verdichting te gaan ontwikkelen of uitwerken.

De verschillende normen die we in Amsterdam hanteren voor gebiedsontwikkeling, bijvoorbeeld ook voor nutsvoorzieningen of sport, moeten in samenhang worden bekeken en strijden vaak om dezelfde schaarse ruimte. De verschillende normen hebben invloed op elkaar en moeten gezamenlijk zorgen voor een complete stad.

Ook voor het bundelen van al het groenbeleid in een “Amsterdams Groen Totaalstructuurplan” adviseert het college om de adviezen van het Burgerberaad Groene Stad af te wachten. Daarbij wordt aangegeven dat de term ‘structuurplan’ in het huidige omgevingsrecht geen gebruikelijke term meer is en dat de naam mogelijk wijzigt. Aangezien het voorstel inzet op een belangrijke rol voor de Hoofdgroenstructuur adviseert het college het opstellen van zo’n plan te betrekken bij het proces om te komen tot nieuw beleid voor de Hoofdgroenstructuur (naar verwachting in 2026) en hier nu niet mee te starten.

Gezien bovenstaande adviseert het college de raad het raadslid Van Pijpen te vragen het voorstel op deze punten aan te passen.

Ad. 2.d: Te onderzoeken op welke wijze het toetsen van plannen op het behalen van de referentienorm voor Groen kan worden belegd.
Het college gaat er van uit dat in de plannen wordt voldaan aan de beleidsdoelen inclusief de referentienorm voor groen en dat de plannen ook zo worden uitgevoerd. Als er afgeweken wordt van de normen dan dient dat transparant in de besluitvorming te worden opgenomen, met een onderbouwing en integrale afweging. Het college hecht veel belang aan deze transparantie. Het toetsen op alleen de referentienorm voor groen lijkt het college dan ook niet wenselijk. Daarnaast is op initiatief van uw Raad per 1 januari 2024 de onafhankelijke Commissie Omgevingskwaliteit uitgebreid met een landschapsarchitect en lid duurzaamheid en ecologie. Aspecten met betrekking tot groen, ecologie en duurzaamheid worden nu beter en breder in de advisering van de commissie betrokken.

Het college herkent wel de zorgen van Amsterdammers omdat het onvoldoende inzichtelijk is wat aan groen gerealiseerd wordt binnen gebiedsontwikkeling en bij verdichting in de bestaande stad. Daarom stelt het college voor om te onderzoeken hoe hierover beter en transparanter gecommuniceerd kan worden.

Graag ontvangen we een aangepast voorstel dat vraagt te onderzoeken hoe beter en transparanter gecommuniceerd kan worden over de realisatie van groen in gebiedsontwikkeling en bij verdichting in de bestaande stad. Gezien het bovenstaande adviseert het college de raad het raadslid Van Pijpen te vragen het voorstel op dit punt aan te passen.

Ad. 3.a. en 3.b: Onderzoek groene compensatie opgelegd in de Hoofdgroenstructuur en of daar een termijn aan te verbinden is.
Het college gaat er van uit dat compensatie van groen plaats vindt als daar een afspraak over is gemaakt. In de formulering van dit voorstel wordt echter verwezen naar verplichte compensatie in de Hoofdgroenstructuur. In het vigerende beleid van de Hoofdgroenstructuur is echter geen verplichte compensatie opgenomen. De verplichte compensatie maakte deel uit van het verworpen beleid van de HGS. Het college stelt voor te wachten op de adviezen van het

Burgerberaad Groene Stad en de voorstellen voor compensatie te betrekken bij het proces om tot nieuw beleid voor de HGS te komen (naar verwachting in 2026).

Gezien het bovenstaande adviseert het college de raad het voorstel voor garantie van compensatie te betrekken bij het proces om te komen tot nieuw beleid voor de Hoofdgroenstructuur. Daarvoor adviseert het college de raad om in ieder geval de adviezen van het Burgerberaad Groene Stad af te wachten. Gezien het bovenstaande adviseert het college de raad het raadslid Van Pijpen te vragen het voorstel op deze punten aan te passen.

Het college staat positief tegenover het idee achter het initiatiefvoorstel. Zoals de indiener aangeeft vormt de uitvoering van dit initiatiefvoorstel als het ware de benodigde gemeentelijke infrastructuur waarop de resultaten en uitkomsten van het Burgerberaad en de gemeenteraad kunnen landen. Een aantal voorstellen waar de indiener het initiatief voor neemt kunnen los van het Burgerberaad voorbereid of onderzocht worden (1.a., 1.b., 2.a., 2.b. en 2.d.). Het college ziet voorstel 2.d. graag nog wel aangepast terug. Voor de andere voorstellen acht het college het van belang om de adviezen van het Burgerberaad Groene Stad af te wachten (2.c., 2.e., 3.a. en 3.b.). Het college adviseert de raad daarom om op dit moment niet met punten 2.c., 2.e., 3.a. en 3.b. in te stemmen, maar de indiener te vragen het voorstel op deze punten aan te passen.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Melanie van der Horst
Wethouder Openbare Ruimte en Groen